

системи і технології в торгівлі та ресторанному господарстві», «Операційний менеджмент», «Менеджмент торгівлі та ресторанного господарства», «Управління змінами» свідчить про підвищення мотивації студентів до вивчення професійно-орієнтованих дисциплін із менеджменту, підвищення інтересу до майбутньої сфери діяльності тощо.

УДК 378.14:37.03

О.В. Топоркова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т.О. Євлаш, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА В КОНТЕКСТІ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Сучасне інформаційне суспільство характеризується суттєвими новаціями у вищих навчальних закладах, що, у свою чергу, змінює підхід до неперервної освіти. Відбувається загальне зростання соціальної творчої особистості, рівня культури, яке приводить до підвищення інтелектуалізації праці, появи нових цінностей та моральних якостей.

Уміння встановлювати різноманітні комунікативні зв'язки, спроможність до імпровізації та усвідомлення своєї професійної відповідальності в умовах сьогодення стають основними рисами сучасного викладача. Вищезазначене втілюється в інноваційні процеси творчості в широкому розумінні та спрямовує навчальний процес вищої педагогічної школи на пріоритет особистісно-орієнтованих технологій освіти.

Розвиток особистості студента покликаний розкрити його індивідуальність, творчі можливості, мислення, загальну освіченість, яка виявляється у широті поглядів, формування здатності до самостійної, активної діяльності щодо конструювання власної життєдіяльності, до свідомого професійного вибору, взаємодії із сучасним динамічним світом праці.

Комфортність навчальної діяльності, що орієнтована на особистість майбутнього фахівця, передбачає таку професійну підготовку викладача, яка включає фундаментальну підготовку з відповідного предмета, здатності до суб'єктивної взаємодії з студентами у педагогічному процесі, створення умов для самореалізації особистості в процесі спілкування.

В умовах використання новітніх інформаційних технологій особливе значення доцільно приділяти самостійній роботі студента, зокрема:

- робота за інструкцією (закріплення дій відбувається за рахунок багаторазового їх повторення);
- серія самостійних завдань за модулями курсу;
- завдання на самостійне виділення системи орієнтирів у кожному конкретному випадку (орієнтири представлені в узагальненому вигляді, мають повний склад і виділені об'єктом самостійно);
- завдання на формування комунікативних дій, незалежних від конкретного змісту предмета.

Навчання, орієнтоване на особистість, полягає в тому, щоб перевести студента з пасивного рівня ставлення до оволодіння основами творчості до зрілих форм позитивного ставлення щодо творчої складової майбутньої професійної діяльності, сприяти перетворенню у студентів нестійкого усвідомлення власних творчих можливостей у навчальному процесі у стійку мотиваційну сферу особистості щодо творчості взагалі, педагогічної творчості зокрема.

Важливими в навчальній діяльності є тренінги, що надають можливості щодо формування навичок міжособистісної взаємодії, зміни стереотипів, що заважають особистості справлятися з нестандартними ситуаціями професійної діяльності, можливості самореалізації в спілкуванні.

Тренінг включає різноманітні методи роботи:

- аналітичні вправи;
- експертну роботу, що стимулює бажання студентів до самовдосконалення.

Зазначимо, що до складу комплексу особистісно орієнтованих технологій навчання увійшли наступні ігрові технології:

- ділові;
- рольові;
- ситуаційно-рольові;
- інтерактивні та симуляційні ігри.

Ефективність ігрових технологій обумовлена тим, що гра імітує реальну діяльність у тих чи інших штучно відтворених заданих ситуаціях. Загальновідомо, що будь-яка діяльність передбачає комунікацію.

Таким чином, програючи різноманітні ситуації практичної діяльності, студенти здобувають необхідний комунікативний досвід, виробляють стратегії поведінки.

Творчий розвиток особистості є невід'ємною складовою особистісно-орієнтованої освіти, тобто такого процесу освіти, при якому особистість студента знаходяться у центрі навчального процесу, у якому навчально-пізнавальна діяльність, а не викладання, є провідною у тандемі викладач–студент і у якій традиційна парадигма освіти викладач–підручник–студент замінюється на нову: студент–підручник–викладач.

УДК 515.2

Ю.М. Тормосов, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

І.В. Нечипоренко, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНЖЕНЕРНИХ ДІСЦИПЛІН

В умовах сьогодення освіта не має бути простим процесом передачі певної кількості знань. На наш погляд, сучасна освіта – це процес інтелектуального виховання, процес вироблення упродовж навчання системи внутрішніх правил поведінки, пов'язаної зі всім подальшим життям фахівця і людини. І природно, що цей процес вимагає безперервного контролю його перебігу, змісту та якості системи навчання, яка за європейськими стандартами повинна бути орієнтована головним чином на самостійну роботу студентів.

Головним завданням викладача стає організація та посилення пізнавальної діяльності студента, розвиток його мислення, формування вміння самостійно вирішувати поставлені завдання. Навчити студента самостійно працювати означає зробити важливий крок у його підготовці до професійної і суспільної діяльності.

Останніми роками почали наростати негативні явища, що вимагають переосмислення ролі та місця самостійної роботи студентів у навчальному процесі. Перш за все різко погіршилася підготовка абітурієнтів у школах. Впав інтерес молодих людей до інженерної освіти. На жаль, для частини абітурієнтів, які пройшли за конкурсом, навчання у ВНЗ дається нелегко, особливо це стосується математики, фізики, не говорячи вже про нарисну геометрію й інженерну графіку.

Тому, на наш погляд, необхідно системно підходити до організації самостійної роботи і на молодших, і на старших курсах.

Питання організації контролю за самостійною роботою вельми тонке і суперечливе. З одного боку, контроль ніби то послаблює, знижує самостійність, а з іншого – необхідний для підвищення